

"המעט שאנו, החיים, יכולים לגמול לחברינו המתים -
הוא הזיכרון ההולך אחריהם ואיתנו"
יצחק רבין

מתתיהו דוידוביץ

26.12.1947 – 9.2.1913

נחקר בידי: יעל בוגין

"כי מדי דברי בו זכר אֶזְכְּרֶנּוּ עוֹד" (ירמיהו לא, יט)

על אודות

ארגון המתנדבים 'לתת פנים לנופלים', עוסק בהנצחה של חללי מערכות ישראל ונפגעי פעולות איבה, אשר נפלו, נרצחו ומצאו את מותם, טרם קום המדינה ובמלחמת השחרור.

מתנדבי הארגון עוסקים בקידום תכניות ופעולות הנצחה שונות. עיקר תשומת הלב מופנית להשלמת פרטי חייהם של 'חללים עלומים', אשר מצבותיהם חסרות מידע וקורותיהם ותמונותיהם, באתר 'יזכור' של משרד הביטחון ובאתר 'לעד' של הביטוח הלאומי, חסרים. רוב אלו הנחשבים ל'חללים עלומים', הינם ילידי אירופה, חלקם נצר אחרון למשפחתם, שרידי וניצולי שואה או מי שהגיעו בגפם מארצות ערב. לחלקם אין קבר או מצבה לפקוד וסיפור חייהם, הוא היחיד שמנציח זכרם.

לצורך השלמת סיפור חייהם החסר, נוברים החוקרים, בארכיונים בארץ ובחו"ל, מנסים לאתר בני משפחה, מכרים וחברים ולדלות כל קצה חוט ומידע שיכול להוביל להשלמת סיפור חייהם החסר ובעיקר תמונת פניהם.

מסמך זה, הינו סך המסמכים והעדויות, שנמצאו אודות החלל, אשר איפשרו למעשה, השלמת קורותיו וסיפור חייו שהיה חסר.

"כִּי מֵדִי דְבָרֵי בּוֹ זָכַר אֶזְכְּרֶנּוּ עוֹד" (ירמיהו לא, יט)

מתתיהו דוידוביץ

דף חלל

מקור: אתר יזכור

בדף חסרים הפרטים הבאים:

תמונתו, שמות הוריו, תאריך לידה מדויק.

טוראי דוידוביץ, מתתיהו

מתתיהו נולד בשנת תרע"ה (1915) בצפון-מזרח פולין, בעיר קנישין שבמחוז ביאליסטוק, מחוז בו התגוררו עשרות אלפי יהודים. גדל והתחנך בקנישין.

ערב מלחמת העולם השנייה הייתה פולין למוקד המרכזי של יהדות העולם בתחומי הפעילות הדתית, הלאומית, הפוליטית, החברתית והתרבותית. המשבר הכלכלי החרף שפקד את העולם בסוף שנות השלושים השפיע מרות על כלכלת פולין והביא להחרפת הנימות האנטישמיות ולדחיקת רגליהם של היהודים, שנחשבו כבעלי מעמד מפתח בחיי הכלכלה. הם סבלו מחרם כלכלי אנטי-יהודי, ומפגרומים שהלכו והתרבו.

ב-1 בספטמבר 1939 פרצה מלחמת העולם השנייה עם פלישתה של גרמניה לפולין וכיבושה במלחמת בזק ("בליצקריג"). מיד לאחר מכן פורסמו צווים ותקנות אנטי-יהודיות שהביאו לבידודם החברתי של היהודים, לנישולם הכלכלי ולערעור כל מערכות חייהם.

עם כניסת הגרמנים לקנישין בשנת 1939 נרצחו כמה עשרות יהודים. כעבור זמן קצר עברה העיר לידי הסובייטים, אך שבה לשליטת הגרמנים ביוני 1941. מיד לאחר מכן עבר על יהודי המחוז גל של פרעות בהן נרצחו אלפי יהודים. בסוף אותה שנה הוקם בקנישין גטו, וכעבור חודשים אחדים רוכזו היהודים בקרבת ביאליסטוק, בדרכם האחרונה לטרבלינקה. מעטים הצליחו להימלט, וחלקם הצטרפו לפרטיזנים ביערות.

לא ידוע מה עבר על מתתיהו בימי השואה. ידוע כי כל משפחתו הושמדה, הוא נותר השריד היחידי ונראה כי לזמן מה הצטרף לפרטיזנים.

חודשים אחדים לאחר תום המלחמה, ב-14 בדצמבר 1945, עלה מתתיהו על אוניית המעפילים "חנה סנשי", בדרכו לארץ ישראל. האונייה, שנרכשה באיטליה על ידי המוסד לעלייה ב' של ה"הגנה", הפליגה מנמל סוונה שבאיטליה כשעל סיפונה 252 מעפילים - רובם חברי תנועות נוער ציוניות. תנאי ההפלגה היו קשים: הצפיפות הייתה רבה, האוויר דחוס, המזון והמים לא הספיקו, הים סער ומספר החולים גדל במהלך ההפלגה.

ביום 24.12.1945 הגיעה "חנה סנשי" לחוף נהריה, שם עלתה על שרטון. אנשי קבוצת החוף של הפליים (לוחמי הפלוגה הימית של הפלמ"ח), בסיוע תושבים מנהריה והסביבה, העבירו את המעפילים אל החוף באמצעות חבלים. לאחר מכן הם הוסעו באוטובוסים ובמשאיות לקיבוצי הסביבה, משם פוזרו המעפילים ברחבי הארץ.

בחוף נהריה, סמוך לספינה שנעזבה, הושאר לבריטים דגל ובו נרשם: "שם הספינה חנה סנש, הורדה בעזרת ארגון ההגנה העברית. תהיה ספינה זו בחוף נהריה אחת המצבות לששת מיליוני אחינו ואחיותינו..."

מתתיהו נקלט בקיבוץ כפר החורש שבהרי נצרת, ובשנתיים הבאות היה לחבר מן המניין.

קיבוץ כפר החורש הותקף מיד עם ראשית מלחמת העצמאות, בסוף 1947, וכל חבריו התגייסו להגנתו.

בבוקרו של יום 25 בדצמבר 1947 היה מתתיהו בין מלווי שיירת משאיות שהובילו מצרכי מזון מיישובי גוש נהלל לחיפה. בהגיע השיירה לרחוב נצרת במזרח חיפה פתחו הערבים באש לעברה ופגעו בנוסעיה.

מתתיהו נפצע, הצליח להימלט למתקן משטרתי סמוך והובהל לבית החולים "רוטשילד" בחיפה. למחרת, י"ג בטבת תש"ח (26.12.1947), מת מפצעיו.

מתתיהו היה בן שלושים ושתיים בנפלו, מההרוגים הראשונים במלחמת העצמאות. הובא למנוחת עולמים בבית העלמין בכפר החורש, לצד חבר נוסף מהמשק שנהרג באותו אירוע.

החלל הינו "נצר אחרון".

חללי "נצר אחרון" הם ניצולי שואה שנתרו שריד אחרון ממשפחתם הגרעינית (הורים, אחים, אחיות, בנים ובנות), שחו על בשרם את אִימת השואה בגטאות ו/או במחנות הריכוז וההשמדה ו/או במנוסה ובמסתור בשטחים שנכבשו ע"י הנאצים ו/או בלחימה לצד אנשי המחנות או הפרטיזנים בשטחי הכיבוש הנאצי שעלו לארץ, בשנות מלחמת העולם השנייה או אחריה, לבשו מדים ונפלו במערכות ישראל.

"פי מדי דברי בו זכר אֶזְכְּרֶנּוּ עוֹד" (ירמיהו לא, יט)

מתתיהו דוידוביץ

מצבתו בבית עלמין כפר החורש

מקור: ארכיון כפר החורש

על גבי מצבתו מצוין כי היה פרטיזן בימי מלחמת העולם השנייה.

"כי מדי דברי בו זכר אֶזְכְּרֶנּוּ עוֹד" (ירמיהו לא, יט)

מתתיהו דוידוביץ

רשימת גירוש מלובלין

42

Transport nach Lublin.

Nr.	Yersame	Yung	Geburtsdag	Geburtsort	Bar.
				Nowogrod	45
309	Abram	Lipkiewic	2.1.12	Kelch	46
309	Isak	Marchewka	14.3.00	Lensa	46
309	Zelma	Okolewic	7.4.14	Nowogrod	46
309	Abram	Grynberg	15.5.19	Krysczyn	46
309	Mate	Davidewic	9.2.13	"	46
309	Moyses	Suraski	20.12.09	"	46
309	Abram Chaim	Hankin	21.6.21	Kelne	46
309	Israel	"	10.6.94	"	46
309	"	"	7.7.17	"	46

שמו של מתתיהו עם תאריך ומקום לידתו, ברשימת מגורשים מלובלין.

משוער כי הרשימה מיועדת למחנה ההשמדה מיידנק, ועוד משוער כי ברח מהרכבת בדרכה למחנה.

"כי מדי דברי בו זכר אֶזְכְּרֶנּוּ עוֹד" (ירמיהו לא, יט)

Rejestracja Centralnego Komitetu Żydów w Polsce

nazwisko	DAWIDOWICZ	imiona	Matys	pleć	☐ żeńska ☒ męska
panieńskie	bd	inne	bd		
lata urodzenia	dzień: bd miesiąc: bd rok: 1913	miejsce urodzenia	bd		
ojciec	bd	matka	bd		
adres 1 września 1939	Knyszyn	zawód i wykształcenie			
adresy w czasie wojny	bd		bd		
ostatni znany adres	Kraków	zawód wykonywany obecnie			
sposób przetrwania	☒ bd ☐ ZSRR ☐ getto ☐ oboz ☐ aryjska strona ☐ partyzantka ☐ w wojsku ☐ inne		bd		
krewni w Polsce	bd				
krewni zagranicą	bd		korekta		
skąd przybył	bd				
adres w chwili zakończenia wojny	bd				
komitet, data rejestracji	Warszawa	numer stary	D 871	numer nowy	
Uwagi	bd				

מתתיהו דוידוביץ

רישום הוועדה המרכזית של יהודים בפולין

מקור: CKZP

שמו של מאטיס דוידוביץ, יליד 1913 מהעיירה קנישין, ברישומי הוועדה המרכזית של יהודי פולין לאחר השואה.

"כי מדי דברי בו זכר אֶזְכְּרֶנּוּ עוֹד" (ירמיהו לא, יט)

מתתיהו דוידוביץ

רישום הוועדה המרכזית של יהודים בפולין

מקור: CKZP

שמו של מאטיס דוידוביץ, יליד 1913 מביאליסטוק, בנם של בנימין דוידוביץ וצירל גלבורט, תושב קנישין שהיה אסיר מחנה ריכוז בימי המלחמה.

Search >>				
Print >>	Nazwa zasobu	WKŻ w Warszawie	Adres z 1.IX.1939	Kruszyn
Add >>	Opis jednostki	Centralny Komitet Żydów w Polsce.	Miejsca pobytu w czasie wojny	Stalag
	Pełna sygnatura	303/V/427,4620,6458	Adres powojenny	Kraków,
	Nazwisko	Dawidowicz	Zmiany nazwiska podczas wojny	
	Imiona	Matys	Zmiany nazwiska po wojnie	
	Płeć: mężczyzna	x	Zawód	
	Płeć: kobieta		Międzce rejestracji	
	Nazwisko panieńskie matek		Data rejestracji	
	Data urodzenia	..1913	Uwagi	
	Miejsce urodzenia	Białystok	Sposób przetrwania	obóz
	Imię ojca	Beniamin		
	Imię matki	Eyrla		
	Nazwisko panieńskie matki	Gellort		

"כי מדי דברי בו זכר אֶזְכְּרֶנּוּ עוֹד" (ירמיהו לא, יט)

מתתיהו דוידוביץ

רשימות שארית הפליטה באיטליה

מקור: ITS

שמו של מאטיס דוידוביץ, יליד 1915, ברישומי שארית הפליטה באיטליה.

NAME	Place of Birth	Country	Year	Spouse	Spouse's Birth Year
Israel	Czestochowa	(Pol.)	1905	Jakob	1905
DAVIDOWITZ	Dow		1929	Mordkhai	1929
Dwojra	Koza		1895	Shlomo	1895
"	Eliash	Warsawa	(Pol.)	Chaim	1927
"	Estor	Radun	"	Moshe	1928
"	"	Bukarest	(Rum.)	Bernard	1926
"	Hana	Munkacs	(C.S.R.)	Moshe	1922
"	Jakob	Sas-Beghin	(Rum.)	Horah	1922
"	Hella	"	1929	Abraham	1929
"	Katie	Poland	1915	Benjamin	-
"	"	"	(Pol.)	Isch.-Morm.	1907
"	Mendel	Solotvina	(C.S.R.)	Tobia	1924
"	Moshe	Chust	"	David-Kopel	1897

"כי מדי דברי בו זכר אֶזְכְּרֶנּוּ עוֹד" (ירמיהו לא, יט)

מתתיהו דוידוביץ

רשימות עקורים באיטליה

מקור: ITS

שמו של מאטיס דוידוביץ, יליד 1915 בפולין, ברישומי מחנות העקורים באיטליה.

שם אביו בנימין. כתובתו טרום המלחמה בעיירה קנישין ומקום רישומו האחרון בעיר קרקוב.

Name: DAWIDOWITZ, Matis		7273 Dawidowicz Matys 1913 in 1945	
BD: 1915	BP: Polen	Nat: -	
JEWISH REFUGEES IN ITALY Ausgestellt in Rom im Januar 1946. Eltern: Benjamin - Liste 1 Seite: 19		Published by the Office for Statistics and Information at the Organization of Jewish Refugees in Italy. Az.: F - 18 - 57	
		Alphabetisches Verzeichnis polnischer Juden registriert in Warschau " P " Ausgestellt in Warschau-Praga, August 1945. Adr: Knyska Jet: Kraków	Zentralkomitee polnischer Juden Warschau - Praga, Szeroka 5 Az.: F 18 - 108 Liste 1 Warschau - Praga

"פי מדי דברי בו זכר אַזְכְּרָנוּ עוֹד" (ירמיהו לא, יט)

מתתיהו דוידוביץ

כרטיס רישום לחיפוש קרובים

מקור: ITS

מאטיס דוידוביץ, יליד 1913 ותושב קנישין לפני המלחמה, נרשם בשנת 1946 במחנה העקורים Grumo שבאיטליה.

DAWIDOWICZ
MATYR

PO
1913 M.

No. 6. 46 GRUMO - (BARI) HOCHMAN. REEC A
1. X. 47 (MISSING) AWOL - NE

Date	16.2.49	File	F 18-108
Name	DAWIDOWICZ, Matys	Nat	Polish Jew
BD	1913 BP		
Next of Kin			Book D, p. 18
Source of Information	Central Jew. Committee in Poland, Warsaw		
Last kn. Location	Krakow	Date aft. war	Jan. 47
CC/Prison	Arr.	lib.	
Transf. on	to		
Died on	in		
Cause of death			
Buried on	in		
Grave		D. C. No.	
Remarks	addr. in 1939: Knyszyn.		

"כי מדי דברי בו זכר אִזְכְּרֵנו עוֹד" (ירמיהו לא, יט)

מתתיהו דוידוביץ

רשימת עקורים

מקור: ITS

- 10 -

Nazwisko i imię	Data uz.	Imiona rodziców	Adres w 1939r.	Adres obecny
Dawidowicz Lejbl	1905			Zgierz
Dawidowicz Lelek				2 ^o dzi, Kom. Rykowski
Dawidowicz Luba	1923		2 ^o dzi	2 ^o dzi
Dawidowicz Luba Ita	1914	Towje, Sara	"	" Woloszyńska 7
Dawidowicz Luba	1880			Piotrowskie 2/Slask
Dawidowicz Majer	1910			Madysenst
Dawidowicz Majer	1902	Abram, Rywka Piotrków		2 ^o dzi, Pomorska 41
Dawidowicz Majer	1907	Sevel, Jenta 2 ^o dzi		" Linnowskiego 26
Dawidowicz Maki	1925			Kraków
Dawidowicz Makka	1918	Abram, Chawa 2 ^o dzi		2 ^o dzi, Ogrodowa 10
Dawidowicz Manie	1925	Herzel, Lea "		"
Dawidowicz Margot	1925	Syncha, Rata "		" Poludniowa 18
Dawidowicz Maria	1925	Herzel, Laja		Katowice
Dawidowicz Mario	1917	Sayson, Chana Zgierz		Zgierz, Długa 11
Dawidowicz Marje	1920	Sayson, Ania Warszawa		2 ^o dzi, Leronskiego 37
Dawidowicz Maria	1924		2 ^o dzi	Bergen-Belsen
Dawidowicz Maria	1919	Afanasow, Jewdokija		
		Nikolajewka		2 ^o dzi, Marutowska 30/15
Dawidowicz Maria	1924			Kalisz
Dawidowicz Matye	1913	Kaysona		Kraków
Dawidowicz Mendel	1927	Szonowice		Sygnal Gradoweg 8
Dawidowicz Mendel	1926	Fraszay		Feldafing ob ^o
Dawidowicz Mendel	1928	2 ^o dzi		Buchenwald

שמו של מאטיס דוידוביץ, יליד 1913
מהעיירה קנישין, ברשימת עקורים
מינואר 1947.

"כי מדי דברי בו זכר אֶזְכְּרֵנוּ עוֹד" (ירמיהו לא, יט)

מתתיהו דוידוביץ

רשימות מעפילי "חנה סנש"

מקור: הפרויקט הבינאוניברסיטאי לחקר ההעפלה על שם שאול אביגור

רישומי היעדים אליהם הועברו מעפילי "חנה סנש" לאחר הגעתם לנהריה. מתתיהו דוידוביץ מופיע תחת קיבוץ רמת הכובש.

* חנה סנש - 12.45.20

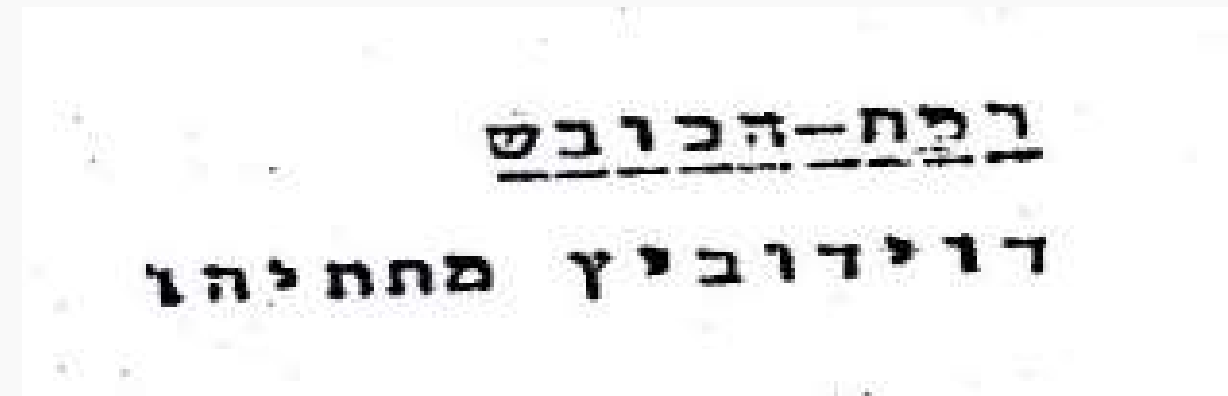
פולניה		פולניה	
13	שר שרה	1	כהן יפה
14	" איטה	2	" יעקב
15	מרינר הלל	3	מס אברהם
16	זקרויסקי דוד	4	לודניצקי יצחק
		5	בריצר פנחס
		6	שכלט שלמה
17	יוסף שלמה	7	סויצקי אליעזר
18	" לאה	8	הרינג יוסף
19	שלינגר אהרן	9	ורשבסקי שמריהו
20	כבורסקי נחמיה	10	נצובסקי פרידה
21	" איטה	11	בזדובסקי ישראל
22	אצקוביץ חיים	12	ליברובסקי אפרים
23	ברום שרה		

פולניה		פולניה	
9	שולמן שמעון	1	גד יפה
10	זיגלר לאה	2	רבינוביץ יפה
11	" טרנא	3	קנו יפה
12	זונדלרין חנה	4	" שלמה
13	וייס פנינה	5	גוטשטיין ביטק
14	שטרקמן יעקב	6	בוז אריה
15	שטרנד יעקב	7	פוגל יצחק
		8	" יהודה

רומניה		רומניה	
9	קופלר מרים	1	רוטמן מודכי
10	מאיר אהרנס	2	ספינרו חנה
11	נעלה בנימין	3	אילטר אלברט
12	" סלביה	4	קוזה יצחק
13	מאירוביץ שמעון	5	ולטמן יחזקאל
14	כהן אבי	6	ציכטורו משה
15	דמוצ'ה רבקה	7	נוטסקה זאב
16	גרשוו לאה	8	נוכז אהרנס
17	מנדלסון אהרנס		

פולניה		פולניה	
7	נכטיגל חיים	1	טוקס בו-ציון
8	זו רחל	2	כיווסק חיים
9	כוצ'ינסקי משה	3	" אסתר
10	גד לאה	4	גלבפיט שמואל
11	רובו	5	שודטר יונה
12	שינפלד שולמית	6	ירם זכריהו

הפרויקט הבינאוניברסיטאי לחקר ההעפלה
ע"ש שאול אביגור
8-8 מרכז המידע

"פי מדי דברי בו זכר אֶזְכְּרֶנּוּ עוֹד" (ירמיהו לא, יט)

מתתיהו דוידוביץ

תמונתו

מקור: שי שיפרין, קרוב משפחתו

"כי מדי דברי בו זכר אֶזְכְּרֶנּוּ עוֹד" (ירמיהו לא, יט)

מתתיהו דוידוביץ

ידיעות על מותו

מקור: עתונות יהודית היסטורית

מתתיהו דוידוביץ מת במצער
מתתיהו דוידוביץ ממנהלי המסעות בדרכי נגרת בחיפה מת במצער ביום השישי אחרון בבית המלואים רוסקיל. הרשב בסר העורש היה במסעות של מלל יתנובילה חוברה למח למת לתנובה בחיפה. באותה התקפה מרגו ישראל דחמביג חתי האייזוביץ היה בן גמ ממען בדיית במסעו הקטיל באייה גנוה מוסי בייק ביום מותו לפני שנתיים. מדברי הקיחה קטיסין ליו באלימסק. שרד יודי סבל מדי מחנה המסוף אל המארימאגם ביקוח ולבסוף מבלים לתנוע לארץ ישראל קטנת מסע.

מת במצער
ביום י אחרי הצהרים מת במצער קיד בבית החולים רוסקיל בחיפה מתתיהו דוידוביץ, שנמצע ביו ה' בן 32, במסעות בסר החורש, שהוח קפה ברחוב צידאק בחיפה. בעטיל מת אגיה גנה סמאש. ידע קטיסין מסולין מרטיק. שרד יחיד ממשפחה.

הצופה, 28.12.1947

הארץ, 28.12.1947

מתתיהו דוידוביץ

אנדרטת נצר אחרון, הר הרצל

שמו של מתתיהו דוידוביץ באנדרטת נצר אחרון שבהר הרצל.

"כי מדי דברי בו זכר אֶזְכְּרֶנּוּ עוֹד" (ירמיהו לא, יט)